

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

La

Abonament lunar

pentru Noembrie st. v.

— cu prețurile din capul foii —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Sibiu, 28 Octombrie st. v.

Privitorul nepreocupat trebuie adeseori să se mire, cum în timp de mai puțin ca două decenii elementul german a perdut înfrîurirea, pe care timp de aproape două sute de ani a avut-o în monarhia noastră.

După-ce au străbătut până în cele mai depărtate unghiuri ale monarhiei ca cei mai autorizați purtători de cultură, Germanii au renunțat deodată la misiunea lor istorică și au sacrificat nu numai pe aceia, care se dezvoltaseră sub conducerea lor și primiau de bună voie înfrîurirea lor, ci chiar și pe o mare parte din frații lor.

Acum douăzeci de ani, când s'a încheiat pactul dualist, nu numai în țările cu populațiune germană, ci pretutindenea în monarhia noastră viața socială avea un caracter mai mult ori mai puțin german, cultura era germană, oamenii erau primitivi față cu spiritul german, autoritatea națiunii germane era pusă mai presus de toată discuțiunea, pentru toate popoarele acestei monarhii luminile se revărsau din Viena, capitala monarhiei și centrul ei de cultură germană. În țările de pe țărmurile Mării-Adriatice, în Croația, în granițele militare și în Banat, aici în Ardeal, în Bucovina, în Galiția pretutindenea înfrîurirea germană era covoșitoare și primitivă oare-cum fără discuțiune.

Nici două decenii n'au trecut însă și nu numai această formidabilă înfrîurire a încetat, dar' o foarte însemnată parte din populațiunea germană a monarhiei noastre a ajuns a fi gata să se lapede de naționalitatea germană.

E evident, că generațiunile ađi în viață ale Germanilor din Austria nu au știut nici să păstreze înfrîurirea, pe care predecesorii lor li-o câștigaseră, nici să profite de ea, pentru-ca tot prin Germani să se hotărască bazele consolidării monarhiei.

În loc de a fi profitat de încrederea, cu care erau întimpinați până în cele mai depărtate colțuri ale monarhiei, pentru-ca să desvoalte mai departe și să corecteze organizațiunea introdusă în mod provisor de Schmerling, organizațiune, prin care li se lăsa o atât de mare înfrîurire în întreaga monarhie, ei au înțeles la învoială cu Maghiarii, căroră le-au ăis: Faceți voi ce voți într-o parte, ca să putem face și noi tot ceea-ce voim în cealaltă.

Prea puțin li-a păsat de elementele nemaghiare din aceste țeri, prea puțin li-a păsat de menirea lor culturală, chiar pe frații lor de aici, două milioane de suflete i-au sacrificat, numai ca să-și asigureze spriginul Maghiarilor contra elementelor slave din țările de preste Laita. Au renunțat la înfrîurirea lor de aici, ca să-și asigureze acolo stăpânirea, mai mult decât li se cuvenia.

Și tocmai fiindcă au rîvnit la prea mult, au pierdut chiar și înfrîurirea ce li se cuvine.

E foarte trist, — ăicem noi, care sîntem preocupați de valoarea culturală a Germanilor, — dar' e adevărat, că astăzi Germanii chiar și în partea oarecum germană a monarhiei și-au pierdut înfrîurirea. Mai trist e însă, că ei nici că par a înțelege, de ce au pierdut-o și cum trebuie să procedă, ca să recăștige o însemnată parte din ea.

E în adevăr straniu a vedea, cum nisce cercuri politice atât de luminate ca cele germane nu simt evoluțiunea firească, ce se petrece aici în țările coroanei ungare și nu înțeleg, că toate elementele, care odinioară se aflau sub înfrîurirea germană, sînt împinse spre Slavii de preste Laita.

Îndeosebi Cehii, ca cea mai cultă, mai bogată și mai energică ramură a trunchiului slav, încetul cu încetul au ajuns a fi centrul, asupra căruia se concentrează privirile tuturor elementelor nemulțumite. Astfel mai curînd ori mai tîrziu înfrîurirea germană are să dispară cu desăvîrșire și să urmeze în locul ei o înfrîurire cehă tot atât de covîșitoare, dacă Germanii nu se vor folosi cât mai curînd de ascendentul, pe care îl au încă.

Și judecînd din cele ce se petrec, ne vine foarte greu să credem, că se vor folosi.

E îndelungat acum timpul, decînd o mare parte din elementele nemulțumite din țările coroanei ungare așteaptă și tot așteaptă, ca Germanii să se pună în fruntea curentului egalitar și să-și câștige nouă merite pentru progresul cultural și pentru consolidarea monarhiei prin crearea unei stări de lucruri mai suportabile ca cea de astăzi. Încetul cu încetul străbate însă convingerea, că Germanii din monarhia noastră, perănd sentimentul pentru „Austria“, au ajuns la un fel de stare de impotență politică și că dela ei nu se mai poate aștepta la nimic. Desbinați între dîșii și lipsiți de inspirațiuni politice mai mari, ei se consumă în opintiri politice de o importanță ăilnică și cu desăvîrșire locală. De cele-ce se petrec în părțile mai depărtate ale acestei mari împărății ei nu par a se mai interesa; la menire generală în mijlocul acestui aglomerat de popoare și de țeri nu mai aspiră.

Cuvîntul egalitar cu toate aceste există, devine din ăi în ăi mai puternic, și dacă nu au ei ambițiunea de a se pune în fruntea lui, se vor pune alții, ca să profite de înfrîurirea astfel căștigată contra lor.

Acum douăzeci de ani Cehii nu însemnau nimic în monarhia noastră. Pe timpul absolutismului îi sciam ca pe nisce unelte servile. În urmă Germanii îi tratau ca pe nisce „arme Schlucker“. Timp îndelungat ei erau nisce figuri ridicole, de care Vinezul își făcea haz, ear' guvernul nu ținea seamă. Cehii însă s'au impus, și

astăzi pretutindenea se simte, că ei sînt ceva, însemnează ceva, pot ceva.

Și cine scie, dacă mâne ori poimăne nu vor ajunge să fie un factor hotărîtor în viața monarhiei habsburgice?

Presa

despre

mesagiul Monarhului către delegațiuni.

„Nemzet“ își începe articolul în următorul mod:

Mesagiul, prin care regele a răspuns la întimpinarea delegațiunilor, accentuează de-o parte de minune bunele noastre relațiuni cu puterile străine și menținerea păcii și pacifica rezolvare a cestiunii bulgare în conșlegere cu aceste, de altă parte aduce definitivă rezolvare a acestei din urmă într-o consonanță atât de necondiționată cu tractatele internaționale și interesele vitale ale monarhiei, încât, spre liniștirea noastră cu privire la situație, trebuie să luăm refugiu la presupunerea, că guvernul nostru de externe posedă garanții, că Rusia va respecta și în Bulgaria tractatele internaționale, și astfel cu plăcere credem, că și acolo va înceta odată acea gospodărie „pe propria barbă“; și aceasta cu atât mai virtos, cu cât stima față cu tractatele internaționale ce s'au accentuat atât de viu și din partea cea mai înaltă precum și interesul de pace nu ofer Rusiei spre aceasta nici un drept. Sub această condițiune, se înțelege, se va bucura și în Ungaria ori-și-cine, dacă se mîntue pacea și dacă rămănem și cu Rusia în bune relațiuni. . . .

„Nemzet“ își termină apoi expunerile sale cu următoarele observări: Discursul, prin care s'a adresat contele Ludovic Tisza către Maiestatea Sa nu mai admite nici o îndoială despre ceea-ce voim. În interesul sănării relexelor noastre economice și culturale, respective în interesul dezvoltării noastre noi voim pacea, noi continuăm cu acele cheltuieli militare, pe care le suportăm cu greutate de un deceniu încoace, și sîntem și gata, de a le mai înmulți, dacă vor oferi cuvintele diplomației noastre o astfel de greutate, ca aceasta să nu fie silită, să ne jertfească interesele păcii și pacea intereselor noastre. Dacă însă aceste două ar veni într'un conflict — e datorința guvernului, ca acela să se încunguiure, — atunci nu ne spăriem nici de jefurile unui războiu. Aceasta e o parte ultimă a alternativei atât de naturală, încât nimeni nu poate privi într'însa o provocațiune ori o periclitare a păcii; dar' aceasta e totodată și o parte atât de indispensabilă a alternativei, că fără de aceea nici un guvern nu poate să pretindă

Foia „Tribunei“.

Sgărcitul.

Comedie.

De Molière.

(Urmare.)

Cleant. — Ce va să ăică aceasta?

Săgeată. — Ascultați numai, că vine lista.

„Înainte de toate, un pat cu patru picioare, giur împregiur cu horbotă de Ungaria pusă foarte frumos pe un postav de culoarea măslinei, cu șese scaune tot de acest fel; toate aceste în stare bună și îmbrăcate în mătășă ce schimbă fețe în roșu și albastru. Apoi un steag cu coadă și cu ciucurii de mătășă.

Cleant. — Ce vrea el să fac cu aceste?

Săgeată. — Ia te rog, ascultă.

„Apoi o perdea de tapetărie de amoruri de Gombaud și de Macé.“

„Apoi o mare masă de nuc cu douăsprezece picioare tot resucite, care se desface dela cele două capete. . .“

Cleant. — La dracu, dar' ce să fac cu ele?!

Săgeată. — Aveți puținică răbdare.

„Apoi trei muschete mari, garnisite preste tot cu scoici de mărgăritar.“

„Apoi o sobă de cărămidă cu trei olane și cu un recipient foarte folosit pentru cei-ce au pofta să destileze.“

Cleant. — Îmi vine să turb.

Săgeată. — Domol, stăpâne, domol.

„Apoi o scripcă de Bolonia, cu toate coar-dele ei, ori cu foarte puțină lipsă.

„Apoi o mică popicărie și un șach, foarte bune spre a-ți petrece timpul, când n'ai ce face.

„Apoi o piele de șopărlă de trei urme și jumătate, umplută cu fîn, o curiositate plăcută și de întrebuintat la mai multe lucruri.“

„Toate aceste prețuiesc între frați preste patru mii cinci sute livre, dar', din considerație pentru împrumutător, prețul e scădut la una mii taleri“.

Cleant. — Dare-ar ciuma în el cu considerațiile lui cu tot, jăfuitor și călău ce e! S'a mai pomenit vre-odată asemenea cămătărie?! Nu e mulțumit oare cu camelele nebunesci ce îmi cere, ci mai voiesce a mă sili să primesc drept trei mii de livre calabalical de vechituri ce și-a adunat? Nu iau două sute de taleri pe toate aceste. Și totuși trebuie să mă hotărască a intra la învoială cu el, fiindcă îi dă mîna să mă silească a accepta și mă ține, pungașul și făcătorul de rele, de gît.

Săgeată. — Să-mi fie cu iertare, stăpâne, dar' vă vîd pornit pe calea, pe care a umblat Panurg spre a se ruina, luînd bani dela cămătări, cumpărînd scump și vîndînd ieftin, mîncându-și grăul precînd nu era decît iarbă, cum am ăice.

Cleant. — Ce vrei să fac? Eată unde-î duce sgărcenia afurisită a părinților pe oamenii

tineri: apoi, după toate aceste, lumea se miră, când vede că fiii doresc să-î vadă morți.

Săgeată. — Trebuie să mărturisesc, că al d-voastre ar pute să-l aprindă prin mărșăvia sa chiar și pe cel mai cumpătat om din lume. Eu, slavă Domnului, nu prea am înclinații pungașesci; dar' ca să-ți spun drept, el m'a pus, prin purtările lui, la mare încercare de a-l prăda; și cred, că furînd ceva dela el, aș face un lucru vrednic de toată lauda.

Cleant. — Ia dă-mi însemnarea, ca să o mai vîd odată.

Scena II.

Harpagon, Jupân Simon; Cleant și Săgeată în fundul scenei.

Simon. — Da, Domnule, e un om tîner ce are trebuință de bani; are mult zor să-î găsească, și el va primi toate condițiile ce-î veți pune.

Harpagon. — Dar', jupâne Simon, creăi, că nu e nici o primejdie la mijloc? Scii numele lui, te-ai lămurit asupra averii și asupra familiei omului, pentru care-ți pui vorba?

Simon. — Nu. Despre aceste nu vî pot da lămurire deplină; nu e decît din întîmplare că am fost trimis la el: dar' veți primi toate lămuririle dela el însuși și omul lui mă încredințează, că veți fi mulțumit îndată ce-l veți cunoaște. Tot ceea-ce vî pot spune e, că familia lui e foarte bogată, că nu mai are mună și că, dacă veți cere, el se obligă, ca tatăl seu să moară mai nainte de a se împlini sorocul de opt luni.

Harpagon. — Cam așa ceva. Iubirea de oameni ne silește, Jupân Simon, să le facem oamenilor binele ce ne stă în putință.

Simon. — Aceasta se înțelege.

Săgeată. — (Încet lui Cleant, recunoscînd pe Simon.) Ce-o mai fi și asta? Jupân Simon al nostru vorbesce cu tatăl D-Voastre!

Cleant. — (Încet lui Săgeată.) Nu cumva îi va fi spus cineva cine sînt? poate, că tu m'ai dat de gol?

Simon. — (Cătră Cleant și Săgeată.) Ia uită! Mare zor aveți! Cine vi-a spus, că era vorba să ne întîlnim aici? (Cătră Harpagon.) Nu sînt eu, domnule, cătuși de puțin acela, care le-a spus numele și locuința D-Voastre. Dar' după părerea mea, nu e nici o greutate la mijloc: D-lor sînt persoane discrete, și puteți să luați și aici înțelegere.

Harpagon. — Cum așa!

Simon. — (Arătînd la Cleant.) Domnia Sa e persoana ce voiesce să împrumute dela D-Voastre cele cincisprezece mii de franci, de care am vorbit.

Harpagon. — Cum, spînzurătoare! tu ești acela, care merge până la această culpabilă extremitate!

Cleant. — Cum, taică! D-ta ești acela, care sevîrșește asemenea fapte rușinoase!

(Jupân Simon fuge, ear' Săgeată se ascunde.)

(Va urma.)

jertfe dela această monarchie și dela națiunea ungurească.

„Egyetérés“ se exprimă astfel:

În mesagiul regelui există un anumit spirit pacinic; dar' aceasta își are explicarea sa. Excelentele noastre relațiuni cu toate puterile sunt destul de bine accentuate într'insul; aceasta încă corespunde stării de lucruri faptice. Și după discursurile rășboinice, pe care le-a rostit contele Ludovic Tisza, mai mult însă Smolka, presidentul delegațiunii austriace, a fost și la loc să se accentueze aceasta. Un discurs ținut în spirit rășboinic din gura regelui ar fi fost o provocațiune directă, care ar fi putut să facă imposibilă sau în cel mai bun cas să îngreuneze ori-ce rezolvare pacinică. Aceasta desigur nu s'a intenționat; ori-e vedită intențiunea, de a striga un *veto* dar' cărei înaintări a trupelor rusesci. Se accentuează în mesagiul, că dorințele ce se pot împlini ale Bulgarilor, trebuie să fie considerate și că totodată trebuie să se țină cont de tractatele existente și de interesele europene. Din aceasta aflăm, că Austro Ungaria nu va suferi completa nimicire a tratatului de Berlin și ocupațiunea rusească. Și noi întîmpinăm cu liniște această declarație. E posibil, că cu toate aceste trupele rusesci vor intra în Bulgaria, și atunci nici noi nu vom pute scăpa dinaintea rășboiului. Afară de aceea însă mult timp nu se va pute acela încungiu. Ar fi o grea greșală politică, de a suferi ocupațiunea Bulgariei numai spre a menține pacea. Pentru-că pentru acest preț tot nu am ave pace; rășboiul s'ar amîna numai pe unul sau doi ani și dacă Rușii vor fi odată în Bulgaria, va trebui să ne luptăm atunci sub nise împregiurări mult mai nefavorabile. Mai bine rășboiul, dacă e vorba să ne scutim cu bărbăție interesele, decât o pace, în care noi primim cu mâinile în sin, cum ni se ruinează interesele și cum ni se înjosese poziția noastră de putere.

„Pesti Napló“ citează următorul pasagiul din mesagiul: „Va succede, a scutit binefacerile păcii“.

Așa asigură — scrie „Pesti Napló“ — răspunsul regelui și noi îi dăm credem. Dar' pentru care preț? Ca aceasta să se întîmple pentru prețul unei desmînțiri a discursului lui Coloman Tisza, e prea puțin; că se întîmple însă pentru prețul unui compromis cu Rusia, e mai important, și e sigur, că pe o altă cale și într'un alt mod în cestiunea bulgară nu se poate menține pacea. Programul regal e deci: compromisul cu Rusia. Ce plătesc deci între asemenea împregiurări fantomele rășboinice și schimonosirile pline de neîncredere ale presidentilor Ludovic Tisza și Smolka? Atât, ca să se voteze cu mai multă ușurință budgetul ministrului de rășboi. Si de aceea nu înțelegem neliniștirea bursii. Bancherii din afară mai cred încă, că la noi delegațiunile fac politică externă și că Polonia și Ungaria pot să mai ajungă la un rășboi cu Rusia! Pot să se liniștească; din cauza Bulgariei nu va căde nici măcar o vrabie austriacă de pe coperiș — monarchia noastră a renunțat deja la Bulgaria.

„Presse“ își termină astfel observările sale:

Mesagiul regese nu e de a se privi de o pregătire pentru o declarație de rășboi, dar' desvooltă în liniamente mari programul politicii noastre

orientale, și aci zace importanța lui. Fundamentele politicii noastre sînt tractatele europene, și ea consideră scutirea intereselor Austro-Ungariei în Peninsula Balcanică drept scop, spre care trebuie să se îndrepte cu toată puterea. Dacă aceste interese sînt amenințate, atunci Austria va săi se-și scutească cu toate mijloacele pretențiunile sale. Faptul, că Rusia în butul alianței triple a proceș cu o violență în Bulgaria, stăpînesc astăzi situația. Austro-Ungaria suporta consecuențele atitudinii rusesci și e întrebare, dacă se va mai înnoi prietenia celor trei puteri. O sanare a raporturilor numai așa e posibilă, dacă Rusia se va supune voinței Europei cu privire la Bulgaria. Dacă ne vom da bine seama de actuala stare de lucruri, avem să ținem în vedere două eventualități. Putem să ne gîndim la o întoarcere spre rău, persistînd Rusia prelîngă o politică contrară tractatelor. Chiar pentru acest cas nu e însă lucru hotărît, ca statul nostru să se simtă silit, a apela la arme spre rezolvarea conflictului. Să admitem însă, că e mai probabil, că Rusia va ceda, atunci schimbarea momentană spre pace nici pe departe nu ne poate liniști în ceea-ce privește viitorul. Rusia nu ne-ar pute ierta, că i-am zădărnicit planurile. Cuprîndînd toate observările noastre, ajungem la acel rezultat, că deși momentan de abia ne putem teme de o conturbare rășboinică, vom ave cu atât mai ardețoare motive, de a ne pregăti pentru viitor. Această idee își află expresiune în discursul, pe care l-au adresat atât presidentul delegațiunii austriace, cât și al celei ungare. Patrioticele cuvinte ale presidentilor vor afla un viu resunet în întreaga monarchie; această manifestare posedă o importanță cu atât mai mare, cu cât reînproaspătă sentimentele, ce locuiesc în inimile tuturor. Un serbătoresc moment a sosit; Austro-Ungaria își ia hotărîrile pentru viitor și popoarele cu o sinceră credință și cu jurămîntul unei nemărginite aplecări pentru jertfă se grupează în giurul tronului. Astfel mai accentuăm odată, că mesagiul împărețesc, care se numeră între cele mai însemnate manifestări, ce de ani încoace s'au făcut decît un tron european, susține, cel puțin cît privește prezentul, speranța pentru o menținere a păcii.

„Deutsche Zeitung“ scrie:

Zace un de tot clar scop politic într'aceea, că Împăratul accentuează, că el a primit dela toate guvernele asigurarea intențiilor pacifice. Nu înseamnă aceasta, că Rusia a renunțat a pași în Orient cu putere armată și în mod rășboinic? Nu înseamnă aceasta, că Austria așteaptă dela Țar, ca el să întrebuințeze numai mijloace pacifice și că nu se va încerca a ocupa Bulgaria?

Împăratul Austriei vorbește și de un principat „autonom“ al Bulgariei și prin aceasta exprimă pe scurt și cu o singură frază, că Austria nu recunoaște nici un protectorat rusesc în provincia balcanică. Mesagiul vorbește mai departe de crearea unei stări de lucruri „legale“ în Bulgaria, și din aceste cuvinte fără multă artă de interpretare s'ar pute deduce o dojană a procedurii generalului Kaulbars, ce calcă toate drepturile internaționale. Într'aceste acest comisar se poartă în Sofia tocmai ca și când el ar fi nemărginitul dictator al țării, guvernatorul absolut și *alter ego* al singur îndreptățitului și legitimului stăpînitor al acestei țări. Bulgaria însă

încă nu e provincia imperului rusesc și poate că se poate privi de cea mai importantă frază a mesagiului de aci aceea, când Împăratul Francisc Iosif anunță în mod solemn, că definitivă regulare a cestiunii bulgare trebuie să se întîmple cu conlucrarea puterilor.

Trebuie! Acesta e un aspru cuvînt, care — fără îndoială cu intenție și cu conștiință de scop — nu s'a rostit în formă fină diplomatică. Cestiunea bulgară nu numai că se va rezolva, ci trebuie să se rezolveze cu conlucrarea puterilor europene. Împăratul Austriei i-a adus aminte Maiestății Sale Țarului, că destinele acelei țări, în care acum sub egida lui Kaulbars se plănuiesc atentate panslavistice, sînt puse sub scutul tractatelor europene; tractate, care au subscrierile tuturor puterilor europene și între aceste și subscrierea proprie a domnitorului rusesc.

„Neue Freie Presse“: Se pare că în sesiunea delegațiunii din acest an se întîmple minunatul cas, că interesele populare strîns legate cu susținerea păcii, ar fi mai bine păstrate în mâinile guvernului decît în ale reprezentanților. Ambii presidenti ai delegațiunilor, cari astăzi la primirea delegațiunii în castelul din Buda au luat a doua oară cuvîntul pentru a vorbi asupra stării externe, nici cu această ocaziune n'au voit să lase din mînă, a descrie nu numai cu cele mai negre culori starea externă a monarchiei și a asigura aplecarea delegațiunilor pentru încuviințarea celei mai mari cifre de budget, ci a reveni cu un fel de fanaticism încă odată la eventualitatea unui rășboi, și a oferi Coroanei încă de acum, neîntrebați fiind de nime, sângele și averea. Însă după-ce au trecut discursurile lui Smolka și Tisza, fără de a cauza o pagubă mai însemnată, așa nici de declarațiile făcute din nou nu sînt a se lega urmări serioase, dacă nu aceea, ca să se pună întrebarea dintr'o parte oareș-care, că într'un cas, când presidentul delegațiunii are de a se adresa Coroanei în numele acesteia, poate să rămână în voința unui singur om, ce e de a se explica ca dorință și convingere a delegațiunii, și că nu e de a se forma această vorbire în viitor decît întreaga delegațiune? Există prea puțină cauză a da acestor discursuri — între cari discursul dlui Tisza arată cam într'ascuns, că nu e mulțumit cu atitudinea ministrului Kálnoky — o mai mare importanță, căci singura explicare autentică, ce o putem primi asupra stării, s'a dat imediat după aceea în mesagiul împăratului, când acesta a răspuns la: *Moriatur pro rege nostro!* Mesagiul tronului de astăzi, nu va ridica, mai ales nu va ridica în Ungaria, mîndria și conștiința de sine, care se credea mulțumită prin vestitul discurs de program al contelei Tisza, dar' delegațiunile, cari în prima linie au să fie pazitorii intereselor cetățenesci, au destule titluri de a sprigini o politică precaută și îngrijitoare. Ea e o politică, care nu jertfesece nici un interes de al statului, dar' care nu se lase a se reduce prin sentimente de nedumeriri sau impaciță, a jertfi un prezent sigur unui viitor problematic. Că dușmănia contra Rusiei, care și astăzi predomină inimile Maghiarilor și a Polonilor trebuie înăbușită într'un moment, nu credem de lipsă a mai reaminti. Delegații germani însă, cu toate că și dinșii vor împărțîși sentimentele concetățenilor lor Maghiari față cu Bulgaria, dela dinșii vedem a aștepta cu siguranță, că chiar pentru serioșitatea

momentului nu vor recunoaște o altă direcțiune, decît susținerea și salutea monarchiei, și că dinșii chiar pentru aceea vor sprigini cu ardore politica de pace indicată în mesagiul tronului.

Din Arad.

Avem, în sfîrșit, mulțumirea de a le comunica cetitorilor nostri și din Arad o scire îmbucurătoare.

O mișcare sănătoasă s'a pornit încă sînt acum câteva săptămîni în cercurile române din părțile Aradului: s'a găsit în cele din urmă terenul comun, pe care se pot întîlni toți frații altfel atît de învrăbiți. Acesta e terenul economic. O grupă de oameni cu credit moral și material a luat inițiativa pentru înființarea în Arad a unui institut de credit și de economii.

După scirile, pe care le primim astăzi, reușita întreprinderii e asigurată.

Ieri în 6 Noemvrie n., — ni se scrie, — s'a pus temelie, sau mai bine dîs s'a făcut pasul cel dintîi, dar' hotărît pentru înființarea unui institut de bani al Românilor din marea provincie a Aradului. Un număr mai restrîns din inteligența locală și cea din împregiurime a decis înființarea unui institut de bani, după forma casselor de păstrare, unde cel cu prisos se poată așeza, ear' cel lipsit se poată împrumuta bani. După puțină desbatere asupra modalităților înființării s'a hotărît, ca întreprinderea să fie un institut de credit și economii pe acții cu un capital de *cel puțin una sută de mii fl.* Pentru oareș-care orientare s'a făcut decîtă cei prezenți o subscriere de probă, și la moment s'a subscris preste suma de 30.000 fl. A produs mare însuflețire acest rezultat frumos, datorit bunei înțelegeri, ce după schimbarea ideilor s'a restabilit în adunare. Pentru purtarea agendelor ulterioare s'a ales un comitet de execuțiune, în care au intrat bărbați de diferite vederi politice, dar' cu credit moral și material. Publicul din provincie așteaptă cu sete realizarea acestei idei. Reușita este sigură, căci s'a însoțit o seamă de oameni de bine, cari i-au propus a înființa banca românească cu ori-ce preț. Ajute-le Dumnezeu!

Primim în același timp următoarea corespondență din Arad:

Arad, 7 Noemvrie n. 1886.

Isbînda ideilor dela 1789 este mama mișcărilor sociale, care ici scot la iveală o nouă grupă socială, colo îngroapă altă existență, frînge și renaște speranțe ca și un falnic triumfător.

Astfel s'a adoptat de postulat al existenței noastre naționale un nou principiu economic pentru noi, veche însă pentru lumea externă, — capitalismul; acel principiu, care în consecuență sa a devenit un puternic declasator.

Este întemeietorul aristocrației de bani și impilatorul brațelor muncitoare.

Dar' principii false încă pot fi pe un timp oare-care folosite, cel puțin parțial și-i au rolul lor politic în economia națională.

Nu ne putem isola cu muri chinezesci de lumea, în care trăim, căci ni se impune imperios cu un puternic aparat de stîrpire; și nouă nu ne rămîne decît sau a ne absorbi într'o fatală resignațiune, sau a ne pune în cumpănă mintea înțelegetoare întru scrutarea condițiilor

din dreapta și stînga, ca și întreaga tîmplă, sînt împodobite cu pietri de diferite culori.

Pe părății laterali ai răscrucei, de desubtul cupolelor sînt zugrăviți martirii, teologii și sinoadele ecumenice sau consiliile întemeietorilor bisericii creștine.

Ceilalți părății ai tîndei au fost consacrați memoriei diferiților Domni români, dintre cari unii sînt zugrăviți cu soțiile și copiii lor. Domnii cu Doamnele lor sînt în mîrime naturală și bogat îmbrăcați în costumul epocii. Acum, în urma restaurării totale a bisericii, s'au adăugat în dreapta ușei portretul Maiestății Sale Carol întîi și în stînga portretul Maiestății Sale Regina Elisabeta, precum și portretul Prea S. Sale Ghenadie II, actualul episcop. Aceste chipuri sînt acoperite cu vîluri din cauză, că nu s'au găsit destul de clasice pentru o biserică.

În dreapta în tîndă sînt mormintele lui Neagoe Vodă Basarab și al lui Radu VII dela Afumați. Pietrile sînt cu vechile lor inscripțiuni.

În fața iconostasului în dreapta e tronul regal în stil bizantin de stejar aurit, îmbrăcat cu catifea roșie, pus pe trei trepte; alături e scaunul episcopal.

În stînga e tronul Reginei la fel cu al Regelui, alături un scaun pentru moștenitor. Lampele și policandru, cari atîrnă de tavan, sînt după stilul cel vechiu de bronz galben; sfeșnicile sînt masive de bronz aurit.

X.

„Românul“.

Curtea-de-Argeș.

(Urmare și fine.)

Patru turnuri se înalță pe învîlitoare, fiecare de o arhitectură diferită. Cel mai mare e octogon. Are opt fețe străpuns de 8 ferestri verticale. Turnul e învîlit cu plumb și semănat cu stele, o mare cruce întreită cu lanțuri aurite înfipță într'un mîner de aur îl încoronează.

Al doilea turn din mijloc este ceva mai mic. De formă octogonă, este străpuns de 8 ferestri oblungi și înguste, coronat tot de o cruce la fel cu ceaaltă.

Cele două turnuri mici, simetric aședate în fața bisericii, formează o gradațiune și o legătură armonică între cele două turnuri mari și pătratul, pe care se cumpînesc. Ferestrele învîrite ale acestor turnuri au un caracter foarte original și fac ca privitorul să creadă, că turnurile sînt inclinate și stau să cadă.

În fața acestei catedrale se ridică conform unui vechiu obicei din Orient un Cantharus în formă de cupolă, susținută de 4 coloane de marmură vînetă.

Acest mic templu servia în Orient pentru purificarea și spălarea creștinilor înainte de a intra în biserică.

Acest baptister la noi e făcut pentru sfințirea apelor la bobotează și pentru cetirea evangheliei în noaptea Pascilor. Ornamentarea baptisterului este în stil arăbesc. Arcurile, cari susțin cupola, sînt ornate cu o frumoasă dantelă pendentă de piatră aurită. Deasupra lor se în-

tinde un brâu imitînd pe cel mare al catedralei. În linie orizontală, mai sus, se întinde o coroană frumos sculptată, deasupra căreia vine cupola cu crucea aurită, în virful căreia atîrnă, ca și la crucele turnurilor bisericii, nise lanțuri cu globuri aurite. Interiorul cupolei are picturi, cari imită pe cele din cupola cea mare a bisericii. Aci este zugrăvit Domnul Christos binecuvîntînd omenirea și cei 4 evangeliști, în stil vechiu bizantin.

Dacă exteriorul bisericii uimesce privirea omului și-i captivează admirațiunea prin acel aspect grandios, strălucit și avut în ornamente, interiorul îi atrage inima și-i deșteaptă sentimentul religios prin acele cupole sublime, cari înalță sufletul, prin coloanele simbolice de piatră sculptată și prin frumuseța picturilor sale morale și a icoanelor făcute de artiști distinși și experți în stilul clasic bizantin.

Ca să intri în biserică te sui 12 trepte de marmură pe scara de afară și alte trei trepte interioare. Atunci ești în tîndă, străbați cele 12 coloane simbolice de piatră aurită și ajungi la răscruce în centrul bisericii sub bolta cea mare, care reprezintă cerul. De aici se ved în dreapta și în stînga cele două brațe ale crucii, care se termină în forma de semicercă ca și altarul și sînt garnisite cu jețuri de lemn sculptat. Tot interiorul este ornat cu frescuri și cu icoane în stil vechiu bizantin, cari reprezintă martorii cristianismului, imaginile divine, simbolele și tablourile din viața și patimile lui Christos.

de existență, a face cu un cuvânt filosofie practică, căci sociologul e filosof practic.

Decând există lumea și în lume om, a existat diferență de clase, căci motorul ei este în firea omului, o tendință naturală spre bine, ce întotdeauna degenează în supremația celor mai tari, care formează apoi plutocrația, ce în dezvoltarea sa istorică numai forma 'și-o schimbă. Omul nu se poate denega pe sine, rămâne veșnic alcătuitor, și veșnic distrugător.

Așa s'a schimbat plutocrația feudală în plutocrație financiară. Monopolizează și aceasta bunurile în altă formă, precum le-a monopolizat ceealaltă mai înainte. Și de nu ne vom trezi nici în zenitul pericolului, într-o zi de dimineață ne vom pomeni acolo, unde am fost cu patru decenii mai înainte, iogași; acum ai capitalistilor tot atât de marelui și vrășmași de moarte ai noștri, și unde este omul, care nu se îngrozește de schimbul avut în prospect!

Dacă ținem la viața noastră națională avem să ne oprim la acest proces de disoluțiune. A ne opune curentului ar suna a Don Chiștiadă, trebuie însă să ne îngrădăm contra exploatareilor străine, trebuie să ne facem jitițe naționale, din pari să alimentăm trupul și sângele nostru, căci lestule palate și instituțiuni am ridicat străinilor spre vătămare nouă. Las să devină odată virtutea și munca noastră un bun comun național, și se va ridica întreg trupul național, ca și un gigant Fenice.

Aceste jitițe naționale sunt institutele de credit și economii, cari au devenit un postulat al existenței noastre naționale.

Isvorul lor e interesul național economic, și prin acest caracter se distinge de bancele înemeiate pe particulare interese de speculațiune în contul exploatareii noastre.

Nu vor lipsi aici cu siguranță în sinul nostru veleități subiective, căci greu este omului să-și stăpâni boldul, topi-se-vor însă și acelea care de para focului și un graiu va fi tuturor, — graiul conștiinței naționale; acel graiu, care întrunit o grupă de oameni și aici în Arad, o leiadă de capete luminate și caractere ferme, are scuturând vechia pulvere de pe sine, cu rurea înaltă ridică ceața inerției, spre a da lor liber muncii și virtuții naționale.

S'au întrunit anume aici în Arad oamenii de aloare morală și materială, cu scop de a înființa un institut de credit și economii, o jitiță națională, și abia s'a enunțat cuvântul, un viu esunet a fost răspunsul părților mărginașe. Într-o prealabilă înțelegere cu fruntașii provinciali s'a constatat nu numai trebuința ardeătoare unui institut de credit și economii, ci totdeauna și bogatele resurse pentru o solidă și reală întemeiere. Ofertele făcute stante pede nu mai au lipsă de podoaba elocutenței, monetele înesunătoare sunt mai sonore, decât întreaga arderobă a fraseologiei, și ele vor vesti în cunoscând vitalitatea noastră.

Cine cunoaște provincia noastră, nici că a fi surprins de aceasta; sântem pe mânăoasă amorie, ce bine iernișă varsă în abundență amoriele sale. Inerția și risipa de până aici încă i au valoarea lor instructivă, pentru o chiviresire mai rațională și mai lucrativă în viitor.

E vorba de vetrele noastre străbune, pe care, de nu le vom ajuta și unde e de lipsă resursă, noi înșine prin sucursul comun, inevitabil vor căde pradă sistemului dominant, și omul rămânând pe acei trei coți de pământ, ce fac de el inalienabilă a mamei nature. Singură murea va vesti funestul nostru trecut.

Succesele institutelor noastre de bani înființate de ieri alaltăieri, chiar cu mijloace modestă și în provincii mai sterile, sânt de bun augur pentru un institut de bani în Arad; fie să va fi îmbrățișată și această întreprindere în reuiri cât mai largi, cu aceeași bunăvoință, cu care s'a plămuit idea ei.

Heroldul.

Cronică.

Promovare. Săptămâna trecută a fost promovată de Dr. în medicină dl I. Olariu din Severin, fiul d-lui învățător I. Olariu din Doan (lungă Reșița) și fratele dlui Dr. Iuliu Olariu, profesor la Caransebeș.

Când pot purta ofiterii în rezervă uniformă? Dela ministerul de război a sosit o ordonanță privitoare la dreptul ofiterilor în rezervă, de a purta uniformă. După această ordonanță, sânt îndatorati ofiterii în rezervă de a purta uniformă la orice ocaziune de serviciu. Gagistii lunari în rezervă, cari sânt ofiteri activi, precum și capelanii castrenși și ofiterii militari în rezervă, pot purta uniformă la ocazii potrivite, ceea ce înseamnă ofiterilor în rezervă nu li-e iertat; aceștia pot purta uniformă numai la ocazii sărbătorești. Sub aceste ocazii se înțeleg sărbători de ale Curții parade militare, cari se fac în onoarea vre-

unui membru din familia împărătească, sau în casuri, în cari ofiterii unei garnizoane se adună pentru un scop oareșice-care. Cu disciplina militară nu se potrivește, ca să participe militarii în uniformă la adunări sau demonstrațiuni de caracter politic. De aceea nici gagistii în rezervă nu o pot face aceasta.

Societatea academică „Junimea“ din Cernăuți 'și-a constituit comitetul pentru anul administrativ 1886/7 precum urmează: President: stud. jur. Isidor Stefanelli; vice-president: stud. jur. George Turtureanu; secretar I: stud. teol. Petru Barbu; secretar II: stud. teol. Const. Chiricescu; cassar: stud. jur. Corneliu Homineca; controlor: stud. jur. Nicolae Băndu; bibliotecar: stud. fil. Dimitrie Popovici; econom: stud. jur. Dimitrie Procopovici. Pentru comitet: president Is. Stefanelli; secretar Petru Barbu.

Reuniunea pentru „Ceangăi“ a ținut în 6 Noemvrie n. o ședință sub prezidiul lui Paul Somssich, în care s'a hotărât, ca să se voteze o sumă de 900 fl. pentru ajutorarea bisericilor și scoalelor maghiare din Bucovina și România.

Duelul Várady-Kozma. Din Cluj anunță o depeșă, că în pertractarea finală a procesului intentat de veduva Várady ținută alaltăieri, — Kozma a fost condamnat la 2 ani închisoare.

Profesorul acuzat la tribunal de un fost elev al său. Cetim în „Gazeta Transilvaniei“ dela 26 Octomvrie n.: „În afacerea incidentului întâmplat mai astă-iară la gimnasiul rom.-cat. de aici, studentul eliminat Georgiu Bokor intentă proces contra profesorului gimnasiului superior Stefan Czinege cerând satisfacțiune pentru ofensă corporală, vătămare de onoare și restricțiune libertății individuale, ear' contra directorului școlastic Francisc Vargyasi, pentru-că a cerut pedepsirea studentului. Causa s'a pertractat la tribunalul din Brașov în ziua de 3 Noemvrie. În locul acuzatorului s'a înființat la tribunal tatăl său Ioan Bokor împreună cu dl avocat Ioan Lenger, ear' profesorul Czinege și directorul Vargyasi au avut lângă sine ca reprezentant pe dl avocat Dr. Vajna. După citirea acuzei, profesorul Czinege neagă, că el ar fi bătut pe studentul eliminat Georgiu Bokor, admitând numai atâtă, că „și-a pus mâna stângă pe gura studentului“ ca să tacă; deasemenea neagă și aceea, că pe student l-ar fi oprit în drumul său spre casă, reînfrământându-l în scola din curtea gimnasiului; admite însă, că din clasă nu l'a lăsat să eaze afară, pentru-că s'el poată da pe mâna poliștilor, cari deja se așteptau să sosească. Pentru constatarea adevărului judele a dispus ascultarea de martori. Acuzatul s'a provocat la martori mai virtos din corpul profesoral, precând acuzatorul la studenți. Directorul Vargyasi își ține de corectă procederea sa, respective deținerea studentului eliminat. Dl avocat Lenger, ca reprezentant al acuzatorului, susține, că studentul prin decretarea sentinței de eliminare a eșit de sub subordinațiunea directorului, prin urmare directorul abuzând de puterea oficiului său a comis nu fapt vrednic de a fi pedepsit. În urma acestora judele dispunând ascultarea martorilor a aminat pertractarea“.

Foc în Basilica din Strigoniu. Din Strigoniu se depeșează următoarele: Basilica primățială, numai de curând terminată, a fost ieri în mare clipoteală. Puțin după amădă se auiau deodată clopotele trângându-se cu iuțimea fulgerului s'a răspândit în oraș veste, că arde Basilica. Toți alergau în direcțiunea către catedrală, care era învâltă într'un greu nor de fum. Catedrala e îndită pe o culme lungă palatul primățial, și de aceea s'a putut observa primejdia, în care se afla Basilica, în tot orașul. Focul s'a născut în sacristie, și în curând a luat atâtea de dimensiuni, încât se părea imposibil a străbate de lăuntru aripei. Așa au trebuit puse scări pe perete, pentru a sparge geamurile ferestrelor, ce mai mult consistau din frumoase produse ale artei de pictură, ca din partea aceasta să se poată potoli oareșic-mă. După ce s'a mai potolit focul, au fost scutite ușile, și pompieri învâlti în straie ude străbăteau înspre sacristie. Și după aceea a costat multă trudă până a succeda a potoli focul. Dar' obiectele din sacristie nu au putut fi scăpate. Vestimentele cele scumpe, icoane, cărți, mobile, toate au fost prada focului. Paguba se urcă la 20.000 fl. Edificiul principal al Basilicii a rămas însă neatins de foc. Din ce cauză s'a născut focul, până acum nu se știe.

Cât costă o oară de guvernare? Într-o broșură eșită de curând în Paris, care tractează asupra unei reforme de finanțe, se înșiră 19-lea desferitelor guverne începând cu secolul al 19-lea. Aceste spese sânt calculate pe oară precum urmează: Consulatul și antăia împărăție 115.000 fr., restaurațiunea 119.000 fr., regimul lui Louis Philipp 150.000 fr., republica dela 1848 173.000 fr., a doua împărăție 349.000 fr., republica actuală până la 1882 450.000 fr., și de atunci 463.000 fr.

Asasinul lui Schlosberg — arestat. Din Viena sosesc știrile, că asasinul proprietarului de tipografie Schlosberg, a fost arestat în persoana unui individ de 24 ani cu numele Gerard Kreitter. Dînsul a recunoscut omorul, și spune ca motiv, că cerșind dela mai mulți fără rezultat, s'a hotărât, ca pe primul, care-l va respinge, să-l omoare.

XXII Program

al gimnasiului mare public român gr.-or. și al celorlalte scoale secundare și primare împreună cu acesta din Brașov pe anul scol. 1885—86.

Din acest program, care numai decât la început cuprinde un tractat intitulat „Câteva observări cu privire la propunerea studiului istoriei“, de profesorul Andrei Băresanu, extragem următoarele date:

I. Personalul didactic.

a) La gimnasiu.

1. Stefan Iosif, director și profesor gimn. ord. definitiv, funcționează ca profesor de 28 ani. 2. Dr. Nicolau Pop, conector și profesor gimn. ord. definitiv, 20 ani de funcțiune. 3. Iosif Fericean, preot, catehet și prof. gimn. ord. def., funcționează de 24 ani. 4. Dr. V. Glodariu, prof. ord. def., anii de funcțiune 23. 5. Ioan Popea, prof. gimn. ord. def., anii de funcțiune 21. 6. Panteleimon Dima, prof. gimn. ord. def., anii de funcțiune 20. 7. Ipolit Ilasieviciu, prof. gimn. ord. def., anii de funcțiune 17. 8. Lazar Nastasi, prof. gimn. def., anii de funcțiune 15. 9. Nicolae Pilția, prof. gimn. ord. def., anii de funcțiune 8. 10. Paul Budiu, prof. gimn. ord. def., anii de funcțiune 6. 11. Andrei Băresanu, prof. gimn. provisor, anii de funcțiune 5. 12. Un post de profesor gimn. s'a suplinit în parte prin Dionisie Făgărășan, profesor provisor și prin Silvestru Moldovan, absolvent de facultatea filosofică de Viena și Cluj.

b) La scoala comercială și reală.

1. Bartolomei Baiulescu, paroch, catehet provisor, anii de funcțiune 19. 2. Iosif Maxim, prof. la scoala reală și com. ord. def., anii de funcțiune 17. 3. Ioan Stinghe, prof. la scoala com. și reală ord. def., anii de funcțiune 16. 4. Ioan Scurtu, profesor la scoala com. și reală ord. def., anii de funcțiune 16. 5. Dr. Ioan Bozocanu, prof. la scoala com. și reală ord. def., anii de funcțiune 12. 6. Artemiu Feneșan, prof. la scoala com. și reală ord. def., anii de funcțiune 11. 7. George Chelariu, prof. la scoala com. și reală ord. def., anii de funcțiune 6. 8. Ioan Socaciu, prof. la scoala com. și reală ord. def., anii de funcțiune 6. 9. Ioan Panțu, prof. la scoala com. și reală ord. def., anii de funcțiune 4.

Schimbări în sinul corpului profesoral.

1. Dl Dionisie Făgărășan s'a ales de delegațiune școlară și confirmat de Preaven. Consistor archidieceșan în calitate de profesor provisor la scoalele medii.

2. Dl Silvestru Moldovan, absolvent de facultatea filosofică a funcționat în calitate de profesor suplent la scoalele medii.

În partea a II-a se cuprinde materialul percurș în anul scol. 1885/6.

III.

Lucrările din limba română.

Clasa V. gimnasială.

1. Descrierea timpului petrecut în ferii. 2. Un tată recomandă fiului său să se ferească de societăți rele. 3. Generosul Indian (după un plan dat), narațiune. 4. Cocorii lui Ibic (reproducțiune liberă după Schiller). 5. O întâmplare din viață (după un plan dat). 6. Incendiul (descriere figurată). 7. Oarele de dimineață prețuiesc argint și aur.

Clasa VI. gimnasială.

1. Poama nu cade departe de tulpină. 2. Primăvara, iocana tinerețelor. 3. Timpul de aur al Atenei (Pericle). 4. Navigațiunea (temă istorică). 5. Viața omenească asemănată cu plutirea pe mare. 6. Caracterul lui Alexandru-cel-Mare. 7. Pentru-ce învățăm?

Clasa VII. gimnasială.

1. Preferințele tinerețelor. 2. Agricultura, începutul civilizațiunii. 3. Caracterul lui Mariu. 4. Coriolan și Metastocle (paralelă). 5. Caracul lui C. Octavian August. 6. Virtuțile poporului roman. 7. De ce gândim trebuie să fie stăpânit, și ce rezoluție trebuie să iee un student la începutul unui an școlastic?

Clasa VIII. gimnasială.

1. De ce are omul trebuință, ca să aibă o viață fericită? 2. Nu este acela orfan, care 'și-a pierdut părinții, ci acela, care nu 'și-a câștigat o inimă iubitoare și un suflet luminat de rațele științei. 3. Păcatele fundamentale ale omenirii. 4. Pe învingătorul îl trântesc la pământ adeseori chiar norocul său. 5. Ce însemnătate are studiul istoriei pentru omenire în general și în special pentru fiecare individ? 6. Fiecare este măiestru norocului său. 7. a) Luxul privit din partea sa bună și rea; b) Bărbații cei mai meritați sânt adeseori cei mai modesti; c) Cum avem să înțelegem cuvintele lui Ovid: Metalla sunt irritamenta malorum? — teme pentru examenul scriitoristic de maturitate.

Clasa I comercială.

1. O furtună în munți (tablou). 2. Descrierea. 3. Andrei Mureșan (biografie). 4. Zona toridă și zona friguroasă. 5. Ce petreceri și ce bucurii ne procură fiecare anotimp? 6. Descriere poetică în prosă. 8. Mai multe epistole comerciale.

Clasa II comercială.

1. Vorbirea se aseamănă cu o sabie. 2. Ce mijloace de hrană ne oferă regnul animal. 3. Biografia lui Ioan Maiorescu. 4. Însemnătatea diviziunii muncii. 5. Imperul britanic. Traducere liberă. 6. Formarea ploaiei, ceței, zăpezei și a grădinei.

Clasa III comercială.

1. Călătoria pe jos are și ea părțile sale bune. 2. Sânt expozițiunile folositoare sau nu? 3. Petru Maior (biografie). 4. De câte feluri sânt societățile și asociațiunile comerciale? Care este însemnătatea lor? 5. Bătălia dela Rocroi. 6. Eroismul și mărirea Românilor în timpul de pericol și de nefericire. 7. Comerțul statelor italiene în evul mediu, Pisa, Florența, Genua și Veneția. 8. Rolul comerțului în societate. (Temă de maturitate lucrată de abiturienți).

Societatea de lectură.

În anul expirat scol. s'a condus societatea de profesorul gimn. dl Nicolae Pilția. Prelungă ședințele ordinare ținute în fiecare Sămbătă dela 5—7 oare p. m. societatea s'a produs înaintea unui public numărös în sala cea mare a institutului în 2 rânduri și anume: în 6 Ianuarie și 21 Maiu cu disertațiuni diferite, declamațiuni, cestiuni de controversă, piese musicale executate pe piano, pe violină și cu cântece în cor.

a) Biblioteca societății consistă din 751 vol.

b) Fondul societății consistă din bani gata în cassa de păstrare din Brașov și într-o obligațiune privată în suma totală de 510 fl. 66 cr. plus interesele pe un an.

c) Instrumente musicale în valoare 96 fl.

Stipendisti din scoalele medii au fost următorii:

1. Eugeniu Leményi, de cl. VIII gimn., 70 fl. din fundațiunea Șuluțiană; 2. Corneliu Popu, de cl. VII gimn. 63 fl. din fundațiunea Șuluțiană; 3. George Morariu, cl. VII gimn., 60 fl. din fundațiunea Francisc-Iosefină; 4. Ioan Russu, cl. V gimn. 60 fl. din fundațiunea Colojană; 5. Ioan Ciomaș, cl. V gimn., 40 fl. din fundațiunea Rudolfină; 6. Ioan Vătășan, cl. III com., 100 fl. dela „Asoc. Trans.“; 7. George Perencariu, cl. III com., 50 fl. din visteria bisericiei St. Nicolae din Brașov; 8. Constan. Purcărea, cl. III com., 50 fl. din aceeași visterie; 9. George Juga cl. V gimn. 100 fl. din fundațiunea Jugăiană.

În internatul „Cristuritanu“, institut conform testamentului de comitet parochial al bisericii S. Nicolae din Scheiu (Brașov) și sub dirigența P. paroch și catehet B. Baiulescu, se întrețin cu toate cele trebuincioase școlarii: Tărol George, sc. cl. VII g., Pop Ludovic, sc. cl. III g. și Cristan Dumitru cl. I. com. Spesele sânt: 400 fl.

Scoala poporală superioară (normală) de cinciclasă pentru copii și cinciclasă pentru copile.

Învățători în această școală au fost: George Bellissimus, director. — Ioan Dobreanu. — Ioan Peligrad. — Ioan Aron. — Nicolae Oancea. — Zosim Butnar. — George Moian. — Ioan Vătășean. — Ioan Darie. — George Ucenescu, învățător de cântări.

În clasa V. de copile, clasă subvenționată de reuniunea femeilor române din Brașov, s'a propus prin profesori dela gimnasiu și dela scoala reală și comercială.

După amădă elevule clasei IV. și V. au fost instruite în tot felul de lucruri femeiești de d-na Elena ved. G. Rusu, învățătoare provisorie.

Scoala de repetițiune

pentru copii și copile dela 13—15 ani din parochia St. Nicolae din Scheiu, ținută în toate Duminicile de către d-na Săbău, s'a deschis în Octomvrie 1885 și s'a încheiat cu examene publice în Iunie 1885.

Învățători în această școală au instruit: Ioan Peligrad. — Ioan Darie. — Zosim Butnariu. — Nicolae Oancea.

(Va urma.)

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Țirnova, 9 Noemvrie n. Sobrania

a votat cu aclamațiune adresa la nuntul regentei. Aceea aproabă cu căldură silințele regentei, de a susține în Bulgaria pacea, liniștea și drepturile cetățenilor ei; votează cea mai deplină încredere actualului guvern și promite a pași numai decât la alegerea principelui.

Camera s'a convocat pe 23 Noemvrie, punându-se la ordinea zilei mai înainte desbaterea asupra budgetului.

Țirnova, 9 Noemvrie n. Sobrania

a aminat alegerea principelui pe Mercuri. După aceea se vor întâmpla numai decât schimbări în minister. Nacevici, Gesoff și Stoiloff, care reprezentă în cabinet elementul conservativ, își dau silința de a micșora încordarea ce există în raportul cu Rusia, și se crede, că vor intra vre-o câțiva politici rusofili în minister.

Se sperează, că alegerea prințului Valdemar va fi recunoscută și din partea Rusiei.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Aurel Popa

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

— 29 Noemvrie a. c. imobilele lui George Popoviciu decătră judecătoria cercuală din Orăștie.

— 15—16 Noemvrie a. c. dreptul încasării de dare după consumul de vin, carne, zahăr și bere pe teritoriul comunelor: Szvátýávka, Hukliva, Almamezö, Szkotárszka, Talamás și Volócz, — decătră direcțiunea financiară din Sătmár.

— 15 Noemvrie a. c. dreptul încasării de dare după consumul de vin, carne, zahăr și bere pe teritoriul comunei Borszék — decătră direcțiunea financiară din Cluj.

— 30 Noemvrie a. c. imobilele lui Adam Veres, decătră judecătoria cerc. din Tășnad, în comuna „Ákos”.

— 16 Decemvrie a. c. imobilele lui Stefan Bunyevác, decătră trib. reg. din Becicherecul-mare, în comuna Franiova.

— 5 Februarie a. viitor imobilele lui Iota Bogdan, decătră trib. reg. din Chichinda-mare, în comuna „Tisza-Hegyes”.

— 29 Noemvrie a. c. imobilele Iulianei Petras decătră trib. reg. din Zéla.

— 14 Decemvrie a. c. imobilele lui Simeon Șaru, decătră trib. reg. din Chichinda-mare, în comuna Checea-română.

— 20 Noemvrie a. c. imobilele lui Vasa Mihailov decătră jud. cerc. din Vêrșeș.

Cursul pieței din Sibiu

din 9 Noemvrie st. n. 1886.

Hârtie-monetă română . . .	Cump. 8.40	vënd. 8.45
Lire turcesci . . .	11.20	11.25
Imperiali . . .	10.20	10.25
Ruble rusești . . .	1.16	1.18

Bursa de București.

Cota oficială dela 8 Noemvrie st. n. 1886.

Renta amort. (5%) . . .	Cump. 94.—	vënd. 95.—
Rur. conv. (6%) . . .	87.7/8	—
Act. de asig. Dacia-Rom. . .	268.—	270.—
Banca națională a României . .	1010—	1020.—
Impr. oraș. București . . .	33.—	35.—
Act. de asig. Națională . . .	—	—
Credit mob. rom. . .	—	—
Scrișuri fonciare urbane (5%) . .	101—	102—
Schimb 3 luni . . .	25.13 3/4	—
Societ. const. . .	164—	—
Aur . . .	15.50	15.5/4

Bursa de Budapesta

din 8 Noemvrie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6% . . .	102.70
" " hârtie " 5% . . .	92.50
Imprumutul căilor ferate ung. . .	151.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) . . .	99.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) . . .	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune) . . .	115.—
Bonuri rurale ung. . .	104.50
" " " cu cl. de sortare . . .	104.50
" " " bănățene-timșene . . .	104.50
" " " cu cl. de sortare . . .	104.50
" " " transilvane . . .	104.50
" " " croato-slavone . . .	104.50
Despăgubire pentru dițma ung. de vin . . .	98.50
Imprumut cu premiu ung. . .	121.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin . .	124.50
Rentă de hârtie austriacă . . .	83.60
" " argint austriacă . . .	84.80
" " aur austriacă . . .	113.75
Losurile austr. din 1860 . . .	138.50
Acțiunile băncii austro-ungare . . .	865.—
" " de credit ung. . .	271.75
" " " " austr. . .	282.—
Argintul . . .	—
crisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina” . .	102.—
Galbeni împărătesci . . .	5.89
Napoleon-d'ori . . .	9.87
Mărci 100 imp. germane . . .	61.20
Londra 10 Livres sterlingi . . .	125.10

Bursa de Viena

din 8 Noemvrie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6% . . .	102.6
" " hârtie " 5% . . .	92.4
Imprumutul căilor ferate ung. . .	151.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) . . .	99.5
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) . . .	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune) . . .	115.—
Bonuri rurale ung. . .	105.—
" " " cu cl. de sortare . . .	105.—
" " " bănățene-timșene . . .	104.9
" " " cu cl. de sortare . . .	104.7
" " " transilvane . . .	104.5
" " " croato-slavone . . .	105.—
Despăgubire pentru dițma ung. de vin . . .	98.7
Imprumut cu premiu ung. . .	121.4
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin . .	124.—
Rentă de hârtie austriacă . . .	83.4
" " argint austriacă . . .	84.5
Rentă de aur austriacă . . .	113.5
Losuri austr. din 1860 . . .	138.7
Acțiunile băncii austro-ungare . . .	870.—
" " de credit ung. . .	292.—
" " " " austr. . .	282.—
Argintul . . .	—
Galbeni împărătesci . . .	5.89
Napoleon-d'ori . . .	9.88
Mărci 100 imp. germane . . .	61.27
Londra 10 Livres sterlingi . . .	125.2

Institut tipografic în Sibiu.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI”.

- Nr. 1. **Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș. elegant. Un exemplar 40 cr. sau 1 leu nou.
- Nr. 2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nr. 3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Nr. 4. **Pipăruș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 5. **Păcală și Tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Nr. 6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Nr. 7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 8. **Colăcărul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Nr. 9. **Fiica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Nr. 10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Nr. 11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 12. **Îndărătnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 13. **Blăstēm de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 14. **Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar 1 fl. sau 3 lei noi.
- Nr. 15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nr. 16. **Din bătrâni.** Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate

de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Gervay. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 19. **Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 20. **Un pețitor îndărătnic.** Novela de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.

Nr. 21. **Prietinul meu Vântură-Teară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 22. **Scăpărătoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.

Nr. 23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.

Nr. 24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.

Nr. 25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.

Nr. 26. **Taina unei vieți.** De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.

Nr. 27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.

Nr. 28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.

O sută de ani. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și preste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Numai 20 cr. exemplarul.

Călimdarul Poporului

pe anul comun

1887.

Anul II.

SIBIU.

Institut tipografic, societate pe acții.

Numai 20 cr. exemplarul.

Cuprinsul: Călimdarul astronomic și bisericesc (cu povești economice pe fiecare lună). — Chronologie pe anul 1887. — Regenții europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scala timbrelor. — Legea pentru gloatele din Austro-Ungaria. — Tractarea vinului în pivniță de D. Comșa. — Cunoașterea vacilor laptoase. — O nouă reșină de altoit. — Secerișul. — În timp de holera. — Petrea Prostul, poveste de Ioan Slavici. — Poesii („La un Român renegat” de M. Pompiliu; „Petre Carăbete” de Ciru Oeconom; „Angelina” de George Coșbuc; „Seara pe deal” de Mihail Eminescu; „Ca ieri și azi” de T. Șerbănescu; „Lumea mare” de Veronica Micle; Doine populare; Satire populare). — Schintețe în cenușă, adunate de Ioan P. Lazar. — Anecdote (Românul și Țiganul; Când se rade Țiganul de-a geaba). — Tîrgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România.

Vânzătorilor se dă un rabat de 20%.

DICȚIONAR

român-germân și germân-român

Sab. Pop. Barcianu,

odin. paroch gr.-or. în Rășinari, asesor consistorial etc.

Revidat și completat

de

Dr. D. P. Barcianu.

Partea I. Română-germână.

704 pagini.

Prețul 2 fl. 50 cr. v. a.

NB. Pentru trimiterea prin poștă 20 cr. v. a. de exemplar.

Partea II. germână-română, se află sub presă.

Tipărituri:

1. Certificate pentru pasaporturi 1 conț (à 25 coale) 40 cr.
2. Inventare 1 conț (à 25 coale) 40 cr.
3. Obligațiuni (cu scara de timbre pentru intabulări) 1 conț (à 25 coale) . 50 cr.
4. Consemnări sumarice despre dări (sommás kimutatás) 1 conț (à 25 coale) 40 cr.
5. Protocoale de zălogire (zálogolási jegyzőkönyv) 1 conț (à 25 coale) . . 50 cr.
6. Testimonii de școală 1 conț (à 25 coale) 40 cr.
7. Citațiuni pentru primării comunale 1 conț (à 25 coale) 50 cr.
8. Hagyatéki kimutatás 1 conț (à 25 coale) 60 cr.
9. Fileră de inmanuare 1 conț (à 25 coale) 44 cr.
10. Protocol de pertractare 1 conț (à 25 coale) 44 cr.
11. Testimoniu pentru școalele populare una sută 80 cr.

Antistiile comunale sînt rugate a ne onora cu comande numeroase.

Institutul tipografic execută tot felul de lucrări tipografice și în deosebi tipăresce cărți de tot felul, anuniuri de căsătorie, anuniuri funebre, placate, bilete de vizită, conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile moderate.

Deasemenea Institutul primesce în editură cărți școlare și în genere cărți menite a fi răspândite în popor, precum sînt: povești, snoave, poesii populare, istorioare morale, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii scrise în stil popular și alte deasemeni.